

بیامرستان فاطمه الزهرا

حادثه ناشی از کار

شناسنامه پفلت آموزشی کد: FZH.MNG.P-PH=164

عنوان	حادثه ناشی از کار
تهیه کننده	کارشناس بهداشت حرفه ای
تایید کننده	کمیته آموزش
سال تهیه	بهار ۱۴۰۱
ناظر کیفی	سوپروایزر آموزش سلامت
تایید کننده علمی	کارشناس بهداشت حرفه ای شبکه بهداشت

مقدمه

هر ساله میلیون ها حادثه ناشی از کار در سراسر جهان رخ می دهد. برخی از این حوادث منجر به مرگ و برخی دیگر منجر به ناتوانی موقت یا دائم می شوند. حوادث ناشی از کار به عنوان یکی از عوامل مهم از دست رفتن نیروی کار و اتلاف ساعات کاری محسوب می شود. سیستم های بهداشتی و درمانی مانند دیگر محیط های کاری پرخطر در معرض عوامل خطرناکی قرار دارند که این عوامل به طور قابل توجهی سلامت و زندگی افراد شاغل در این محیط ها را به خطر می اندازد. بیمارستان اصلی ترین و پرمخاطره ترین مرکز ارائه خدمات بهداشتی درمانی در نظام های سلامت به شمار می رود.

مهم ترین خطراتی که کارکنان بیمارستان را تهدید می کند شامل خطر بیولوژیکی ناشی از تماس با عوامل عفونی، خطر تماس با مواد شیمیایی، خطرات فیزیکی، خطرات ایمنی و ارگونومیکی، حمله و ضرب و شتم و تاثیرات منفی عوامل روانی - اجتماعی و سازمانی است.

حادثه: یک رویداد یا واقعه برنامه ریزی نشده و بعضاً آسیب رسان و خسارت وارد کننده است که انجام، پیشرفت یا ادامه کار را به صورت طبیعی مختل ساخته و همواره در اثر یک عمل یا انجام کار غیرایمن یا در اثر شرایط غیرایمن و یا ترکیبی از این دو به وقوع می پیوندد.

حادثه ناشی از کار:

ماده ۶۰ قانون تامین اجتماعی: حوادث ناشی از کار عبارت از حوادثی است که حین انجام وظیفه و به سبب آن برای بیمه شده اتفاق می افتد. مقصود از حین انجام وظیفه تمام اوقاتی است که بیمه شده در کارگاه، مؤسسات وابسته، ساختمان ها و محوطه آن مشغول به کار باشد و یا به دستور کارفرما در خارج از محوطه کارگاه مأمور انجام کاری می شود. ضمناً اوقات رفت و آمد بیمه شده از منزل به کارگاه و یا بالعکس نیز جزو این اوقات محسوب می شوند. هدف اصلی از بررسی یک حادثه، جمع آوری اطلاعات لازم به منظور تعیین علت و تدوین اصول پیشگیری از بروز حوادث مشابه می باشد. واضح است که نه تنها کلیه حوادثی که منجر به مصدومیت شاغلین می گردد بلکه لازم است فرم مخصوصی که شامل کلیه اطلاعات بحث شده در مورد بروز حادثه می باشد. به وسیله مسئول بهداشت حرفه ای و یا مسئول بخش تکمیل شود. از تجزیه و تحلیل این فرم ها می توان اطلاعات جامعی در مورد حوادث ناشی از کار به دست آورد.

شبه حادثه:

به یک رویداد برنامه‌ریزی نشده که همه شرایط بروز حادثه را داشته ولی بر اثر خوش شانسی بدون خسارت پایان گرفته است و به اصطلاح بخیر گذشته است اطلاق می‌گردد.

حوادث شغلی در بیمارستان شامل:

- بریدگی با اشیای تیز و نوک دار
- فرو رفتن سر سوزن در جایی از بدن
- تماس پوستی با خون یا سایر مایعات بدن
- شکسته شدن ظروف یا لام های نمونه
- پزیدن جسم خارجی در چشم
- پاشیدن مواد شیمیایی در چشم
- پاشیدن مایعات بدن در چشم
- تماس چشمی با بخارات مواد ضد عفونی کننده
- قرار گرفتن در معرض اشعه به طور تصادفی
- تنفس بخارات مواد ضد عفونی کننده
- مسمومیت ناشی از کار کردن با حلال ها
- سقوط از ارتفاع
- لغزیدن و زمین خوردن
- ضرب دیدگی بر اثر سقوط اشیای سنگین روی قسمتی از بدن
- کمردرد ترومایی در حین تغییر دادن وضعیت بیمار
- مضروب یا مجروح شدن توسط بیمار یا سایر مراجعه کنندگان
- و...

به طور کلی دو نوع خطر در هر محیط کاری وجود دارد:

الف) خطرات آتی که آثار آن بلافاصله قابل مشاهده و ملموس بوده و منجر به بروز حوادث ناشی از کار می‌گردد.

ب) خطرات آتی که آثار آن بلافاصله قابل مشاهده نبوده و در نهایت منجر به بروز بیماری های شغلی می‌گردد.

ما خطرات دسته اول را تحت عنوان خطرات ایمنی و خطرات دسته دوم را با عنوان خطرات بهداشتی می‌شناسیم . همچنین عوامل ایجاد کننده خطرات نیز شامل موارد ذیل می‌باشد:

عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی، فیزیولوژیکی و بیولوژیکی، ارگونومیکی و عوامل روانی، که در هر مورد اگر میزان عامل تولید کننده خطر بیش از حدود مجاز و استاندارد باشد، مشکلات عمده ای در محیط کار به وجود می‌آید .

به طور عمده دو عامل در وقوع حادثه نقش اصلی دارند که عامل اول تحت عنوان اعمال نایمن و دیگری را با عنوان شرایط نایمن می‌شناسیم .

در مورد اول (اعمال نایمن)، افراد در وقوع حادثه نقش اصلی را ایفا می‌کنند و در مورد بعدی (شرایط نایمن)، محیط و سایر عوامل خارجی به عنوان علت اصلی وقوع حادثه شناخته می‌شود. براساس آمار، ۸۸٪ حوادث، سهم انسانی داشته و تنها ۱۲٪ آن ها بر اثر عوامل محیطی رخ می‌دهند.

رایج ترین علل وقوع حوادث			
ردیف	اعمال نایمن	ردیف	شرایط نایمن
۱	سهل انگاری و بی احتیاطی	۱	عوامل محیطی کار
۲	قصور در انجام وظیفه		الف-عوامل مکانیکی شامل: استفاده از دستگاه های بدون حفاظ یا دارای حفاظ ناقص، نقص فنی تجهیزات، ابزار یا ماشین آلات
۳	کار با ماشین با سرعت غیر مجاز		ب-عوامل فیزیکی: شامل نور و روشنایی نامناسب، سروصدا، ارتعاش، گرما، سرما، پرتوهای یونیزان و غیر یونیزان و...
۴	تنظیم و تعمیر دستگاه در حین کار		ج-عوامل ارگونومیکی -عدم تطابق فرد با ماشین و کار
۵	شوخی در هنگام کار		د-عوامل بیولوژیکی : وجود آلاینده های بیولوژیکی در محیط کار، ویروس، باکتری، انگل ها
۶	عدم استفاده از وسایل حفاظت فردی		ه-عوامل شیمیایی شامل دود، گرد و غبار، گازها و بخارات سمی، مواد قابل اشتعال و انفجار و سوزاننده و خورنده
۷	نقص جسمانی		ز-عوامل روانی - افسردگی و...
۸	خستگی مفرط	۲	عدم آموزش فرد توسط کارفرما
۹	نقص روانی	۳	عدم نظارت کارفرما بر کار کارگر
۱۰	از کار انداختن طرح های ایمنی	۴	عدم در اختیار قرار دادن وسایل و امکانات حفاظتی
۱۱	به کارگیری تجهیزات معیوب یا نایمن	۵	صدور دستور غلط توسط مافوق
۱۲	کار کردن به شیوه نامن مثل بلند کردن نایمن بار -تماس با مواد خطرناک یا قرار گرفتن زیر بارهای معلق		
۱۳	حرکات خطرناک مثل دویدن، توقف ناگهانی، پرت کردن اشیاء و...		
۱۴	دخالست در کار دیگران		